

2017

TOIMINTAKERTOMUS

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUS

Vaaka symboloi tuomioistuimen tehtävää ratkaista asiat riippumattomasti ja tasapuolisesti. Samalla se ilmentää tuomioistuimen laajempaa tehtävää yhteiskunnan vakauden turvaamisessa.

SISÄLTÖ

4	Ylituomarin katsaus	11	Asiantuntijajäsenet valitaan kerran viidessä vuodessa
6	Vuoden painopisteinä uudet työvälineet, rekrytoinnit sekä työhyvinvointi	12	Ensimmäiset asessorit aloittivat työnsä
8	Hajauttamisella vastattiin turvapaikkavalitusten määrän kasvuun	13	Helsingin hallinto-oikeus sai omat tunnukset
10	Substanssiosaaminen, kiinnostus ja vastuunkanto kulmakivinä asiantuntijan työssä	14	Poimintoja julkaistuista päätöksistä
		19	Lausunnot, asiantuntijakuulemiset ja tilastot

Hallinto-oikeuden tehtävänä on valvoa julkisen vallankäytön laillisuutta ja antaa oikeusturvaa yksityisille henkilöille ja yhteisöille. Hallinto-oikeus ratkaisee viranomaispäätöksistä tehdyt muutoksenhaut ja hallintoriita-asiat riippumattomasti ja tasapuolisesti.

Helsingin hallinto-oikeuden tuomiopiiriin kuuluvat Uudenmaan kunnat. Tuomiopiirinä on koko maa tulliasioissa ja arvonlisäveroasioissa.

Valtaosa hallinto-oikeuteen tulleista valituksista ratkaistaan kirjallisessa menettelyssä. Tarvittaessa asiassa toimitetaan suullinen käsittely, jossa asianosaisilla on mahdollisuus tulla henkilökohtaisesti kuulluiksi ja jossa voidaan myös kuulla todistajia. Hallinto-oikeus voi asian selvittämiseksi toimittaa myös katselmuksen.

Hallinto-oikeutta johtaa ylituomari. Hallinto-oikeuden johtamisessa ja kehittämisessä ylituomaria avustaa johtoryhmä,

johon ylituomarin lisäksi kuuluvat osastonjohtajat ja hallintopäällikkö. Viraston yhteistoimintaelimenä toimii yhteistyökomitea.

Lainkäyttöasiat ratkaistiin kertomusvuonna seitsemällä osastolla. Kullakin osastolla on johtajan lisäksi hallinto-oikeustuomareita, hallinto-oikeuden esittelijöitä sekä notaareita. Lainkäyttösihteerit ja notaarit esivalmistelevat asiat osastotoimistoissa. Hallinto-oikeudessa on myös asiantuntijajäseniä lastensuojelua, mielenterveysasioita, kehitysvammaisten erityishuoltoa sekä päihdehuoltoa, adoptiota ja tartuntatautilakia koskevista asioista.

Lainkäytön tukitoiminnoista vastaa hallintotoimisto, jota johtaa hallintopäällikkö. Tukitoiminnot vastaavat asioiden kirjaamisesta sekä arkistoinnista, henkilöstö- ja taloushallinnosta, virastopalveluista, ICT-toiminnoista, tietopalvelusta ja viestinnästä.

SAAPUNEET JA RATKAISTUT ASIAT 2016 – 2017

YLITUOMARIN KATSAUS

Suomella on vuonna 2017 ollut 100-vuotisjuhlavuosi. Koska historian tuntemuksessa on pohja ymmärrykselle nykypäivän tilanteeseen, ajankohta on sopiva muistella hallinto-oikeuksien oman itsenäistymisen historiaa.

Äkkiä ajateltuna hallinto-oikeuksien historia on kovin lyhyt. Hallinto-oikeudet tällä nimellä ovat syntyneet kuluvan vuosituhannen vaihteessa. Hallintolainkäyttö on kuitenkin järjestelmänä vanha, ja hallinto-oikeuksien kehittyminen tämän järjestelmän perusyksiköiksi korkeimman hallinto-oikeuden alapuolelle on pitkäaikaisen historiallisen kehityksen tulosta. Jo silloin, kun lääninhallituksista tuli 1600-luvun puolivälissä yleisiä hallintoviranomaisia lääneissä, ne saivat tehtäväkseen myös alempien viranomaisten päätöksistä tehtyjen valitusten käsittelyn ja ratkaisemisen. Tätä tehtävää pidettiin jo hyvin aikaisessa vaiheessa lainkäyttötehtävänä erotuksena muista lääninhallitusten hallintotehtävistä.

1800-luvun lopulla ja viime vuosisadan alussa herättiin ajattelemaan, että hallinto-oikeudelliset valitukset pitäisi ratkaista hallintoviranomaisista erillisissä, riippumattomissa hallintotuomioistuimissa. Valtiopäivillä tehtiin useita tämän suuntaisia esityksiä. Useamman asteisen hallintotuomioistuinorganisaation muodostaminen ei kuitenkaan tuolloin johtanut käytännön toimenpiteisiin, osin niukkojen taloudellisten resurssien vuoksi. Suomen itsenäistytessä senaatin talousosastosta luotiin korkein hallinto-oikeus eikä alemmanasteisia hallintotuomioistuuksia perustettu.

Itsenäisyyden alussa jäi kuitenkin elämään ajatus myös alemman riippumattoman hallintotuomioistuinorganisaation tarpeesta. Jo ensimmäisessä hallitusmuodossa on maininta korkeimman hallinto-oikeuden tehtävästä valvoa alempien viranomaisten hallintolainkäyttöä. Pian itsenäistymisen jälkeen asetettiin komitea ja sen työtä jatkamaan vuonna 1926 niin sanottu Ståhlbergin lainvalmistelukunta kehittämään myös alemmanasteista hallintolainkäyttöä.

Lainvalmistelukunnan mietinnössä n:o 5/1936 pidetään periaatteellisesti oikeusturvan parhaiten takaavana ratkaisuna

erillisten alemmanasteisten hallintotuomioistuinten perustamista. Ehdotusta tällaisten tuomioistuinten perustamisesta ei tuolloin kuitenkaan tehty, mikä johtui varsin selvästi kustannussyistä. Sitten sotavuodet keskeyttivät kokonaan tämänkaltaiset uudistukset.

Sodan jälkeen asiaan palattiin. Vuonna 1955 perustettiin lääninhallituksiin kollegiaaliset lääninoikeudet, joiden puheenjohtajana toimi maaherra, lääninneuvos tai lääninkamreeri ja jäsenenä lääninasessori ja esittelijäjäsen. Tällöinkin vielä puheenjohtajuus jäi lääninhallituksen keskeisille virkamiehille ja lainkäyttötoiminta siis lääninhallituksen osaksi. Itsenäisten lääninoikeuksien perustamisesta pidättäytyttiin edelleen kustannussyistä, vaikka niitä pidettiinkin tärkeinä.

Lääninoikeuslaissa vuonna 1974 otettiin seuraava askel kohti riippumatonta tuomioistuinta. Silloin lääninoikeuden puheenjohtajaksi määrättiin vain lainkäyttötyötä tekevä lääninneuvos. Lääninoikeuksia ei tuolloin vielä irrotettu kuitenkaan lääninhallituksista muun ohella siksi, koska eräistä lääninoikeuksista olisi muodostunut hyvin pieniä virastoyksiköjä.

Vihdoin vuonna 1985 mietintönsä antaneen hallintolainkäyttökomitean työn ja siitä saadun lausuntopalautteen pohjalta toteutettiin itsenäiset ja riippumattomat lääninoikeudet. Vuonna 1989 työnsä aloittaneet lääninoikeudet sijoitettiin samalla oikeusministeriön hallinnonalalle, missä muutkin tuomioistuimet olivat. Kymmenen vuotta myöhemmin tapahtunut tuomiopiireiltään laajempien ja toimivallaltaan yleisten hallinto-oikeuksien perustaminen oli viimeinen silaus pitkään jatkuneessa alemmanasteisen hallintolainkäytön itsenäistymisen kehityskaarissa.

Hallinto-oikeuksista on 2000-luvulla kehitetty entistä selvemmin yleisiä ensimmäisen asteen muutoksenhakutuomioistuuksia. Yhä uudensuomalaisista asioista on avattu muutoksenhakutie hallinto-oikeuksiin. Kehitys on sinänsä perusteltu. Jokaisessa uudistuksessa tulee kuitenkin

selkeästi arvioida sen vaikuttavuus hallinto-oikeuksille. Riittävää ei ole todeta, että uudistuksella ei ole merkittäviä vaikutuksia näille tuomioistuimille, kuten useassa 2000-luvun uudistuksessa on valitettavasti tehty. Näin voi syntyä perusteettomasti käsitys, että uudistuksella ei ole lainkaan vaikutusta hallinto-oikeuksien työmääriin.

Lisäksi viimeaikaisiin hankkeisiin, joissa perinteisesti rikosoikeuden alaan kuuluvia asioita pyritään siirtämään hallinnollisessa järjestyksessä ratkaistaviksi taikka oikeussuojakeinoihin lisäämään viivästysvalitus, on suhtauduttava varovaisesti. Ne sisältävät kokonaan vieraita elementtejä hallintolainkäytössä annettavalle oikeusturvalle.

Turvapaikka-asoiden ensimmäisen asteen muutoksenhaku siirrettiin turvapaikkalautakunnasta Helsingin hallinto-oikeuteen vuonna 1998. Tälle jutturyhmälle on koko ajan ollut tyypillistä saapuvien juttujen määrien vaihtelu, mikä on aika ajoin ruuhkauttanut muiden juttujen ratkaisutoimintaa.

Huomattavasti suuremmat mittasuhteet ilmiö sai pari vuotta sitten, kun turvapaikanhakijoiden määrä kasvoi moninkertaiseksi. Tällä kertaa oli ajoissa ennakoitavissa, että myös muutoksenhakujen määrä tulisi moninkertaistumaan, joten tilanteeseen pystyttiin varautumaan resurssoinneilla ja työmenetelmiä sujuvoittamalla. Haasteena kaikelle ratkaisutoiminnalle on nyt kuitenkin hyvistä pyrkimyksistä huolimatta ollut suuri henkilöstövaihtuvuus. Kiihtyvän eläköitymisen ohella syynä on se, että kaikkien turvapaikkamuutoksenhakuja ratkaisevien hallintotuomioistuinten henkilöstötarve on samanaikaisesti lisääntynyt.

Turvapaikkamuutoksenhakujen osuus Helsingin hallinto-oikeuden toiminnassa vuonna 2017 on ollut merkittävä. Helmikuun alusta turvapaikka-asoiden muutoksenhaku hajautettiin kolmeen muuhun hallinto-oikeuteen. Helmikuun alussa Helsingin hallinto-oikeudesta vireillä olevia juttuja toimitettiin ratkaistavaksi Turun, Itä-Suomen ja Pohjois-Suomen hallinto-oikeuksiin. Siirto-operaatio vaati perusteellista suunnittelua ja hallittua toteuttamista. Jälkikäteen arvioiden

siirto onnistui kaikilta osin hyvin.

Helsingin hallinto-oikeuteen jäi hajauttamisen jälkeen ratkaistavaksi turvapaikkajuttuja 4024 kpl. Uusia turvapaikkamuutoksenhakuja saapui kuluneena vuonna noin kaksi ja puolikertainen määrä, ja vireillä vuoden lopussa oli kolminkertainen määrä näitä juttuja aiempiin niin sanottuihin normaalivuosiin verrattuna. Lisäksi korkeimman hallinto-oikeuden kuluneen vuoden aikana suullisen käsittelyn tarpeesta tekemien linjausten jälkeen on yhä useammassa turvapaikkajutussa pidetty suullinen käsittely. Suullisia käsittelyjä on pidetty yhteensä 260, mikä on noin 100 asiaa edellisvuotta enemmän. Kaikki tämä huomioon ottaen on perusteltua, että hallinto-oikeuden ylimääräiselle hyvään vauhtiin päässeelle turvapaikkaosastolle on osoitettu määrärahat myös vuodelle 2018.

Helsingin hallinto-oikeus on haasteista huolimatta pitänyt kokonaistilanteen hallinnassa. Asioiden keskimääräinen käsittelyaika oli vuoden 2017 lopussa 7,9 kk. Vireillä oli 5707 juttua.

Tulevaisuuden kannalta olennaisinta on se, että saapuvien asioiden kokonaismäärä näyttää vuonna 2017 tasaantuneen. Painopiste on vaihtunut ulkomaalaisasioihin, mikä on luonnollista heijastusvaikutusta vuoden 2015 turvapaikanhakijamäärästä. Vuonna 2014 ulkomaalaisasioita oli 32 prosenttia saapuneista asioista, vuonna 2017 jo 50 prosenttia. Oikeudenhoidon strategiaa suunnittelevilla on nyt kreivin aika pohtia sitä, minkälaisilla muutoksenhakusäännöksillä parhaiten varmistetaan tulevaisuudessa hallinto-oikeuksien monipuolinen jutturakenne ja toimintakyky nopeasti muuttuvassa toimintaympäristössä.

VUODEN PAINOPISTEINÄ UUDET TYÖVÄLINEET, REKRYTOINNIT SEKÄ TYÖHYVINVOINTI

Vuosi 2017 merkitsi hallinto-oikeudelle uusien työvälineiden käyttöönottoa. Jo 2016 vuoden lopulla oli siirretty talous- ja henkilöstöhallinnon osalta Valtiokonttorin ylläpitämään Kieku-järjestelmään sekä Notes-pohjaisesta sähköpostista Outlookiin. Muutos seurasi toistaan ja pian 2017 vuoden alussa edessä oli asteittainen siirtyminen OpenOffice tekstinkäsittelyohjelmasta Microsoft Wordiin.

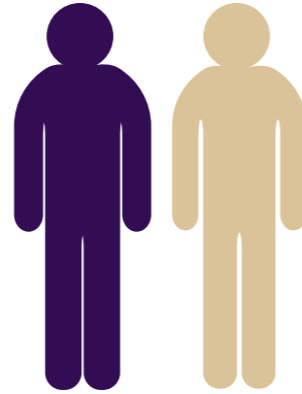
Henkilöstöä koulutettiin sähköisten työskentelyvälineiden käyttöön. Koulutukset ovatkin välttämättömiä uusien järjestelmien käyttöönotoissa. Tämän lisäksi ne myös tukevat ja tasoittavat tietä uudelle HAIPA-järjestelmälle, jonka on tarkoitus valmistua vuonna 2019. Ennen uuden asiakirjahallintajärjestelmän käyttöönottoa on henkilöstöllä oltava valmiudet sähköisen kalenterin käyttöön ja sähköisten dokumenttien muokkaamiseen ja jakamiseen.

REKRYTOINNIT OVAT SUUREN TALON ARKIPÄIVÄÄ

Hallinto-oikeuden henkilöstöstä reilu kolmasosa on määräaikaista ja turvapaikkavalituksien käsittelyä varten rekrytoitua projektihenkilöstöä; kaikkiaan lähes puolet koko henkilöstön määrästä on määräaikaisessa virkasuhteessa viransijaisuuden tai tehtävän luonteen vuoksi. Virkasuhteen jatkumiseen liittyvä epävarmuus on johtanut määräaikaisen henkilöstön kohtalaisen suureen vaihtuvuuteen viimeisten kahden vuoden aikana. Samanaikaisesti on ollut käynnissä niin sanottu suurten ikäluokkien eläköityminen, mikä on korostanut tarvetta siirtää hiljaista tietoa seuraajille. Kaikkiaan hallinto-oikeudessa täytettiin vuoden aikana 100 virkasuhdetta. Uutena harjoituksena hallinto-oikeus toteutti asiantuntijajäsentensä haun, jonka tuloksena oikeusministeriö nimitti hallinto-oikeuteen 31 uutta asiantuntijaa. Hallinto-oikeudessa aloitti myös syksyllä kaksi uutta asessoria, jotka valittiin ensimmäistä kertaa avoimna olleisiin tuomarinkoulutuspaikkoihin.

Turvapaikkavalitusten määrän pysytellessä edelleen

Työntekijöiden keski-ikä:
41,2

aiempia vuosia korkeammalla tasolla hallinto-oikeudelle myönnettiin lisärahoitusta turvapaikkavalitusten käsittelemisen tehostamiseksi. Syksyn tulosneuvotteluissa henkilöstön määräksi vuodelle 2018 vahvistuikin kertomusvuotta vastaava 241 henkeä. Aiempiin normaalivuosiin verrattuna henkilöstön määrä on kasvanut huomattavasti; esimerkiksi vuonna 2015 henkilöstön määrä oli 155 henkeä. Naisten osuus henkilöstöstä oli 70 prosenttia, mikä on tuomioistuineläimäkselle tyypillistä. Keskimääräinen hallinto-oikeuslainen oli noin 41-vuotias korkeakoulutettu lainkäytön asiantuntija.

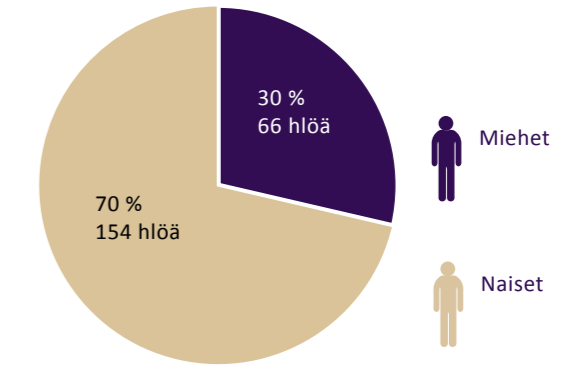
TYÖHYVINVOINTIIN PANOSTETAAN

Hallinto-oikeudessa tehtiin työtyytyväisyyskysely syksyllä 2017. Tulosten perusteella työhyvinvoinnin indikaattorit ovat hallinto-oikeudessa nousussa. Sairaspoissaolot ovat hallinto-oikeudessa olleet vakiintuneesti alle valtionhallinnon keskiarvon. Yhteistyöhön työterveyden kanssa on kiinnitetty erityistä huomiota ja panostettu ennaltaehkäisevään työterveyshuoltoon. Esimiehiä on koulutettu varhaisen puuttumisen mallin käyttämiseen.

Työsuojelutoiminnan keskiössä olivat vuonna 2017 henkilökunnan turvallisuuden takaaminen sekä työhyvinvoinnin turvaaminen hyvällä perehdyttämällä. Turvallisuusohjeita päivitettiin ja henkilökuntaa koulutettiin poikkeustilanteiden

HENKILÖSTÖN SUKUPUOLIJAKAUMA 2017

Työntekijöitä oli yhteensä 220, joista 154 oli naisia ja 66 miehiä.

HENKILÖSTÖN KOULUTUS JA OSAAMINEN KESKIÖSSÄ

Helsingin hallinto-oikeus on asiantuntijaorganisaatio, jonka vahvuus on sen henkilöstön osaamisessa. Hallinto-oikeuden henkilöstön koulutustarpeista sekä järjestettävästä koulutuksesta laaditaan vuosittain koulutussuunnitelma, josta vastaa ylituomarin nimeämä koulutustyöryhmä. Henkilöstö osallistuu aktiivisesti myös korkeimman hallinto-oikeuden ja oikeusministeriön hallinto-oikeuksille tarjoamaan koulutukseen. Koulutuspäiviä oli vuonna 2017 keskimäärin kolme päivää työntekijää kohden.

varalta. Työskentelyprosesseja kuvattiin ja perehdyttämisen seuranta kehitettiin.

Hallinto-oikeuden henkilöstö on myös perinteisesti ollut hyvin aktiivista toimimaan itsenäisissä harrastusryhmissä. Hallintotuomioistuinten yhteinen kuoro Äänioikeus sekä hallinto-oikeuden oma soitannollinen kerho ovat esiintyneet useissa hallintotuomioistuinten tilaisuuksissa.

Omaehtoista liikuntaa hallinto-oikeus tuki järjestämällä liikuntaryhmiä tiistaisin ja torstaisin sekä myöntämällä liikunta- ja kulttuuriseteleitä henkilöstölle. Henkilöstöllä oli lisäksi mahdollisuus osallistua urheilutapahtumiin. Helsingin hallinto-oikeuden jalkapallojoukkue saavutti vuoden 2017 oikeuslaitoksen Helsinki Cupissa historiassaan parhaan sijoituksen sijoittumalla turnauksessa neljännelle sijalle. Yritysmaratonilla hallinto-oikeuden juoksujoukkue sijoittui toiseksi Rentto-sarjassa.

Vuoden aikana virkistystoimikunta Lorvi järjesti käynnin Lotta-museossa sekä Jean ja Aino Sibeliuksen kotimuseossa Ainolassa. Toukokuussa järjestettiin jo perinteeksi muodostunut Tuomioistuimet-talon kevätpäivä yhdessä markkinaoikeuden ja työtuomioistuimen kanssa. Joulukuussa hallinto-oikeus juhlisti Suomen 100. itsenäisyyden vuotta Kansallisopperassa 8.12. Taikahuilu-näytöksessä.

HAJAUTTAMISELLA VASTATTIIN TURVAPAIKKAVALITUSTEN MÄÄRÄN KASVUUN

Suomeen saapui vuoden 2015 aikana yli 32 000 turvapaikanhakijaa, kun aikaisempina vuosina kansainvälistä suojelua hakevien määrä on ollut noin 3 500. Turvapaikanhakijoiden ennätysellisen suuri määrä vaikutti myös kansainvälistä suojelua koskeviin muutoksenhakuihin, joiden käsittely oli keskitetty Helsingin hallinto-oikeuteen. Vuonna 2016 Helsingin hallinto-oikeuteen saapui yli 10 000 turvapaikkavalitusta, mikä on kymmenen kertaa suurempi valitusmäärä kuin vuonna 2015.

Oikeusministeriö asetti vuoden 2015 lopulla työryhmän selvittämään mahdolliset toteuttamistavat kansainvälistä suojelua koskevien muutoksenhakujen käsittelyn hajauttamiseksi muihin hallinto-oikeuksiin sekä hajauttamisen

vaikutukset. Työryhmä päätyi esittämään turvapaikkavalitusten käsittelyn laajentamista Helsingin hallinto-oikeuden lisäksi kahteen tai kolmeen muuhun hallinto-oikeuteen. Turvapaikkavalitusten käsittelyn hajauttamisen yhtenä tavoitteena oli, että turvapaikka-asioiden keskimääräinen käsittelyaika pysyisi kohtuullisena.

Turvapaikkavalitusten muutoksenhakua koskeva ulkomaalaislain muutos tuli voimaan 1. helmikuuta 2017. Lainmuutoksen mukaan kansainvälistä suojelua koskevissa asioissa toimivaltainen hallinto-oikeus määräytyy valituksenalaisen päätöksen tehneen Maahanmuuttoviraston turvapaikkayksikön vastuualueen mukaan. Maahanmuuttoviraston turvapaikkayksikön neljä vastuualuetta

ovat etelä, itä, länsi sekä pohjoinen, ja turvapaikka-asioiden muutoksenhakuja ovat toimivaltaisia käsittelemään niin ikään neljä hallinto-oikeutta: Helsingin, Itä-Suomen, Turun ja Pohjois-Suomen hallinto-oikeudet. Lain mukaan myös Helsingin hallinto-oikeudessa jo vireillä olevat valitukset hajautettiin toimivaltaisiin hallinto-oikeuksiin. Vireillä olevista asioista Helsingin hallinto-oikeudessa käsiteltiin kuitenkin loppuun kaikki sellaiset kansainvälistä suojelua koskevat valitusasiat, joissa oli jo tehty välipäätös tai toimitettu suullinen käsittely tai jotka oli jo istunnossa ratkaistu.

Valmistautuminen hajauttamiseen aloitettiin Helsingin hallinto-oikeudessa jo loppuvuodesta 2016 heti hallituksen esityksen antamisen jälkeen. Vireille tulevat valitukset jaoteltiin valmiiksi Maahanmuuttoviraston turvapaikkayksikön vastuualueen perusteella ja laadittiin suunnitelma hajauttamisen käytännön toteutuksesta yhteistyössä vastaanottavien hallinto-oikeuksien kanssa. Asianhallintaan tehtiin muutoksia, jotta valitusasioiden sähköinen siirto asianhallinnassa onnistuu. Asianhallintaan lisättiin kentät, jotka täyttämällä valitusasialle annettiin niin sanottu siirtokäske ja merkittiin vastaanottava hallinto-oikeus. Oikeusrekisterikeskus ajoi asianhallinnassa siirtoagentin tammikuun vaihtuessa helmikuuksi, ja hajautettavat valitusasiat siirtyivät Helsingin hallinto-oikeuden asianhallinnasta vastaanottavan hallinto-oikeuden asianhallintaan. Samassa yhteydessä valitusasian tila päivittyi Helsingin hallinto-oikeuden asianhallinnassa poistetuksi. Valitusasia ei saanut vastaanottavassa hallinto-oikeudessa uutta diaarinumeroa vaan Helsingin hallinto-oikeudessa annetun diaarinumeron eteen liitettiin etuliite HE.

Helsingin hallinto-oikeudessa listattiin ja pakattiin tammikuun loppupäivinä muihin hallinto-oikeuksiin lähtevät valitusasiakirjat hallinto-oikeuksittain nimettyihin siirrettäviin asiakirjakaappeihin. Valitukset järjestettiin kaappeihin maittain ja käsittelyvaiheittain diaarinumerojärjestyksessä. Tietosuojan vuoksi asiakirjakaapit lukittiin ja avaimet kaappeihin toimitettiin vastaanottaville hallinto-oikeuksille erillisellä toimituksella.

Valituksia siirtyi Itä-Suomen hallinto-oikeuteen vajaat 1 200, Turun hallinto-oikeuteen reilut 1 000 ja Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen noin 1 800. Loput 4 000 valitusta jäivät Helsingin hallinto-oikeuden käsiteltäväksi.

Kuljetusliike toimitti lukitut asiakirjakaapit sovittun mukaisesti toimivaltaisiin hallinto-oikeuksiin, joissa saapuneet asiakirjat tarkastettiin.

Helsingin hallinto-oikeus lähetti kunkin valittajan asiamiehelle tiedon valitusasian käsittelyn siirtymisestä toiseen hallinto-oikeuteen. Siirrettävään valitusasiaan toimitettu avustajan laskuerittely siirrettiin Romeo-oikeusapujärjestelmässä vastaanottavalle hallinto-oikeudelle. Maahanmuuttovirastolle toimitettiin muihin hallinto-oikeuksiin siirtyvistä valituksista listaus, jonka perusteella Maahanmuuttovirasto päivitti tiedon ulkomaalaisasioiden asiantkäsittelyjärjestelmä UMA:an.

Helsingin hallinto-oikeudessa oli 1. helmikuuta 2017 vireillä noin 8 000 turvapaikkavalitusta, joista puolet siirrettiin uusien säännösten mukaan toimivaltaisen hallinto-oikeuden käsiteltäväksi. Valituksia siirtyi Itä-Suomen hallinto-oikeuteen vajaat 1 200, Turun hallinto-oikeuteen reilut 1 000 ja Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen noin 1 800. Loput 4 000 valitusta jäivät Helsingin hallinto-oikeuden käsiteltäväksi.

Asiantuntijajäsen **Alpo Heikkinen**

SUBSTANSSIOSAAMINEN, KIINNOSTUS JA VASTUUNKANTO KULMAKIVINÄ ASiantuntijan Työssä

Olen toiminut asiantuntijajäsenenä lastensuojeluasioissa vuodesta 2010 alkaen. Koulutukseltani olen valtiotieteen lisensiaatti ja erikoistunut lapsi- ja nuorisosiaalityöhön. Kokemusta lastensuojelusta on kertynyt 15 vuoden ajalta lastensuojelunuorten avohuollon asiakastyössä sekä vajaa 10 vuotta aihepiiriin liittyvissä tutkimus- ja kehittämistehtävissä. Kahden asiantuntijakauden kokemuksella tuon esiin muutaman näkemyksen asiantuntijatyön vaatimuksista ja asiantuntijatyöstä hallinto-oikeudessa.

Lähtökohtaisesti lastensuojelun asiakokonaisuus on vaativa, ja tapaukset muodostavat usein lapsen ja perheen tilanteesta kompleksisen kokonaisuuden. Asiantuntijajäsenen työn vaativuus liittyy siihen, että usein hyvin laajasta asiakirja-aineistosta on kyettävä nopeasti löytämään olennainen. Lapsen suojelun tarvetta on arvioitava yksilöllisten riskien,

perheen voimavarojen ja yhteiskunnan tarjoamien palvelujen kokonaisuudessa. Pahoinvointi voi olla seurausta myös puutteellisista palveluista, eivätkä sosiaali- ja terveystieteiden palvelujen vaikutukset ole aina välttämättä tarkasti näytettävissä. Harkintaan sisältyy sosiaalisen oikeudenmukaisuuden punnintaa, ja mukana on myös eettinen ulottuvuus. Substanssin hallinnassa on asiantuntijajäsenillä erikoistumisalueita. Toinen asiantuntijajäsen voi tuntea paremmin vaikkapa nuorten riskit ja palvelukokonaisuuden ja toinen sijaishuollon tai psykiatrisen tuen yksilölliset mekanismit ja niihin liittyvät tarpeet. Koska lapsen ja perheen hyvinvointia ovat arvioineet lausunnoissaan useat eri ammattiryhmät omine tiedonintresseineen ja tieteellisine taustoineen, on toisistaan poikkeavien näkemysten ja tulkintojen painoarvon harkinta monesti haastavaa. Asiantuntijajäsenen rajoja koetellaan. Omalla vahvuusalueellaan

toimivan asiantuntijajäsenen tiedot ovat kuitenkin välttämättömiä oikeudellisessa päätöksenteossa, ja hallinto-oikeuden tehtävä onkin pohtia, millaisen kokonaisuuden oikeuden oma asiantuntijakatras muodostaa. Erilainen tapausten maisema on maalattava erilaisilla väreillä.

Parhaimmillaan päätöksentekoon liittyvä lastensuojelun aineisto on monipuolinen muistiinpanoineen ja lausuntoineen. Aineisto muodostaa selkeän kokonaisuuden kronologisesti. Pahimmillaan se on vajaa, katkonainen ja huonosti sen hetkiseen aikaan sidottu. Toisinaan on välttämätöntä vertailla osapuolien näkemyksiä ja täydentää aineistoa suullisessa käsittelyssä. Sinänsä kirjallisen ja suullisen käsittelyn substanssin ja harkinnan vaativuudessa en näe käytännössä eroa. Asiantuntijajäsenelle suullisen käsittelyn vaativuus liittyy myös omaan ajanhallintaan. Aineistoon on perehdyttävä etukäteen. Lukeminen vie useita tunteja ja siihen voi joutua palaamaan uudelleen yhden lukuprosessin jälkeen. Varsinainen suullinen käsittely todistajineen voi kestää kokonaisen työpäivän. Suullisen jälkeen on varsinainen päätöksenteko eli loppuistunto. On selvää, että tehtävän hoitaminen edellyttää aitoa kiinnostusta ja vastuunottoa, koska monet meistä asiantuntijajäsenistä hoitavat hallinto-oikeusajana kertyneet omat virka -tai tutkimustyönsä jälkikäteen ”rästitöinä”. Hallinto-oikeus on kuitenkin hoitanut tässä asiassa leiviskänsä hyvin, ja suullisesta käsittelystä pyritäänkin ilmoittamaan jäsenelle riittävän ajoissa. Lisäksi päätöstekstiin liittyvä viestintä prosessin aikana suojatussa verkossa toimii erittäin hyvin. Vuorovaikutus ammattituomareiden kanssa on joustavaa, avointa ja avaa monia erilaisia näkökulmia.

Lopuksi totean, että asiantuntijatyö hallinto-oikeudessa edellyttää asiantuntijajäseneltä myös ajankohtaisen aihepiiriin liittyvän tutkimustiedon seuraamista ja hyödyntämistä. On hyvä olla perillä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen ajankohtaisesta tilasta ja niihin liittyvistä rakenteellisista muutoksista. On tiedettävä, mitä avohuolto on ja mitä se voi olla. Käytännöllinen ja tieteellinen kriittinen tieto lastensuojelun käytännön mekanismeista täydentää ammattituomareiden työtä päätöksenteossa. Päätökset ovat eettisesti ja juridisesti kestävämpiä.

Tiedottaja **Pirkko Väänänen**

ASiantuntija- Jäsenet Valitaan Kerran Viidessä Vuodessa

Tuomioistuimessa toimiva asiantuntijajäsen on riippumaton samalla tavalla kuin tuomari. Asiantuntijajäsenet osallistuvat asioiden ratkaisuun lastensuojelu-, adoptio-, kehitysvammaisten erityishuolto-, mielenterveys-, päihdehuolto- sekä tartuntatautiasioissa. Hallinto-oikeuden asiantuntijajäsenten tulee olla ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneita henkilöitä, jotka ovat perehtyneet joko lastensuojeluun, kehitysvammaisten erityishuoltoon tai päihdehuoltoon. Asiantuntijajäseniksi valitaan myös psykiatria-erikoistuneita laillistettuja lääkäreitä tai tartuntatauteihin perehtyneitä erikoislääkäreitä.

Asiantuntijajäsenten toimikausi kestää viisi vuotta tai siihen saakka, kunnes he täyttävät tuomareille säädetyn 68 vuoden eroamisikänsä. Toimintakertomusvuonna valittujen asiantuntijajäsenten toimikausi päättyi vuonna 2022.

Vuoden 2017 haussa Helsingin hallinto-oikeuden asiantuntijajäsenen tehtäviin haki 43 henkilöä. Valtioneuvosto määräsi hakijoista 31 jäseneksi, joista kaksi toimii myös varajäsenenä ja osa osallistuu kahden eri asiaryhmän ratkaisuihin. Lisäksi määrättiin neljä varajäsentä. Esityksen valinnosta teki Helsingin hallinto-oikeus.

Eniten asiantuntijajäseniä löytyi lastensuojeluasioissa, joita ratkaisemaan valittiin 21 asiantuntijaa. Seitsemän asiantuntijajäsentä osallistuu mielenterveysasioiden ratkaisuun, kolme kehitysvammaisten erityishuoltoasioiden, kolme adoptioasioiden, kaksi päihdehuoltoasioiden ja yksi tartuntatautiasioiden ratkaisuun.

Aessorit Julia Kärki ja Katja Tertsonen

ENSIMMÄISET ASESSORIT ALOITTIVAT TYÖNSÄ

Vuoden 2017 alusta voimaan tulleen tuomioistuinlain nojalla perustettiin koulutustarkoituksessa kolmen vuoden määräajaksi täytettäviä asessorin virkoja. Aessorin virka on tuomarin virka, johon sisältyy työssä oppimista ja koulutusta. Koulutuksen tavoitteena on syventää asessorin laintuntemusta sekä oikeudellista osaamista ja antaa hänelle hyvät valmiudet itsenäiseen oikeudelliseen ratkaisutoimintaan myös laajoissa ja vaikeissa asioissa. Viran koulutuksellisen luonteen vuoksi asessori osallistuu koulutuskautensa aikana myös tuomarinkoulutuslautakunnan ja oikeusministeriön suunnittelemaan koulutusohjelmaan. Määräaikaisen viranhoidon ja koulutuksen päätyttyä asessorille myönnetään tuomarikoulutetun nimike.

Aessorin virkoja on yhteensä 18 ja ne sijoittuvat hallinto-oikeuksiin, hovioikeuksiin ja erityistuomioistuimiin. Aessorin virkoja hakeneiden tuli aluksi osallistua maaliskuussa 2017 esivalintakokeeseen, jonka hyväksytyt suorittaminen oli edellytyksenä virkaan nimittämiseksi. Tämän jälkeen tuomarinkoulutuslautakunta suoritti viranhakijoiden ansiovertailun ja ilmoitti Helsingin hallinto-oikeudelle tehdyn vertailun perusteella esivalinnan tulokset. Hallinto-oikeus haastatteli seuraavaksi osan virkaa hakeneista ja teki kesäkuussa 2017 esityksen korkeimmalle hallinto-oikeudelle asessorin virkaan nimitettävistä. Korkein hallinto-oikeus teki kesäkuun 2017 lopussa nimityspäätökset Helsingin hallinto-oikeuden kahteen asessorin virkaan hallinto-oikeuden oman esityksen mukaisesti.

Helsingin hallinto-oikeuteen asessorin koulutusvirkoihin nimitetyt ensimmäiset kaksi asessoria, Katja Tertsonen ja Julia Kärki, aloittivat tehtävässään Helsingin hallinto-oikeudessa 1. syyskuuta 2017. Heidät sijoitettiin seitsemännelle osastolle (niin sanotulle turvapaikkaosastolle). Molempien asessoreiden on tarkoitus siirtyä keväällä 2018 toisille osastoille saamaan kokemusta myös muista asiaryhmistä. Seitsemännellä osastolla asessorit keskittyivät syventämään osaamistaan erityisesti hallintolainkäyttöprosessista osallistumalla useisiin suullisiin

Koulutuksen tavoitteena on syventää asessorin laintuntemusta sekä oikeudellista osaamista ja antaa hänelle hyvät valmiudet itsenäiseen oikeudelliseen ratkaisutoimintaan myös laajoissa ja vaikeissa asioissa.

käsittelyihin. Tarkoituksena on, että ennen kevään osaston vaihdosta asessorit olisivat osallistuneet suullisiin käsittelyihin kaikissa tuomarin rooleissa. Aessorit tulevat toimimaan puheenjohtajana noin kymmenessä suullisessa käsittelyssä.

Aessoreiden henkilökohtaiset opintosuunnitelmat ensimmäiselle koulutusvuodelle laadittiin myös loppuvuodesta 2017. Tarkempi koulutussuunnitelma koko kolmen vuoden ajalle hakee kuitenkin vielä lopullista muotoaan. Tuomarinkoulutuslautakunnan järjestämiä koulutuspäiviä oli syksyllä 2017 jo muutamia, minkä lisäksi asessorit osallistuivat hallinto-oikeuden oman koulutustyöryhmän järjestämiin koulutuksiin. Tärkeä osa asessoreiden koulutusta on myös tutorointi. Hallinto-oikeuden ylituomari nimitti syksyn alussa asessoreille tutoreiksi hallinto-oikeustuomarit Minna Ruuskasen sekä Virpi Ikkelan. Tutoreiden kanssa on tarkoitus keskustella laajemmin tuomarin kouluttautumiseen liittyvistä näkökulmista sekä muun muassa tuomarin rooleista. Tutorointi lähti syksyllä 2017 hyvin käyntiin ja tutortapaamisia pidettiin jo useampia.

Tiedottaja Pirkko Väänänen

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUS SAI OMAT TUNNUKSET

Organisaatioon liittyvät mielikuvat syntyvät kaikkien kohtaamisten myötä – niin henkilökohtaisten käyntien, puhelinsoittojen, annettujen päätösten kuin tuotetun materiaalin kautta. Organisaation visuaalisen identiteetin voidaan kuitenkin katsoa olevan avainasemassa sekä ensivaikutelman luomisessa että organisaatiosta välitettävän mielikuvan ylläpitämisessä.

Hyvä visuaalinen ilme on yhtenäinen ja jatkuva, ja se ilmentää organisaation arvoja ja toimintaa. Onnistunut visuaalinen identiteetti luo uskottavuutta organisaation toiminnalle. Niin ikään materiaali, jossa käytetään organisaation visuaalista ilmettä, on helposti tunnistettavissa organisaation tuottamaksi.

Aiemmin Helsingin hallinto-oikeudella ei ollut lainkaan olemassa omaa vaakunaa, tunnusta tai visuaalista ilmettä. Käytössä oli ainoastaan pyöreä leima, jonka reunoilla kulki hallinto-oikeuden nimi. Keskiö oli tyhjä. Tunnuksille sekä graafisen ilmeen määrittämiselle oli siis tarvetta.

Uudistustyötä lähdettiin toteuttamaan vuoden 2016 loppupuolella hakemalla toteuttaja hallinto-oikeuden tunnukselle. Tunnuksen lisäksi hallinto-oikeuden värimaailman suunnittelijaksi valikoitui Hiekka Graphics Oy.

Prosessin aikana syntyi kaksi hallinto-oikeuden toimintaa kuvaavaa tunnusta – yleistunnus sekä pyöreä leimamuotoinen tunnus käytettäväksi esimerkiksi päätöksissä. Tunnusten merkiksi valittiin oikeuden vertauskuva, vaaka, joka symbolisoi hallinto-oikeuden tehtävää ratkaista muutoksenhakuasiat

Tunnusten merkiksi valittiin oikeuden vertauskuva, vaaka, joka symbolisoi hallinto-oikeuden tehtävää ratkaista muutoksenhakuasiat riippumattomasti ja tasapuolisesti.

riippumattomasti ja tasapuolisesti. Samalla vaaka ilmentää tuomioistuinten laajempaa tehtävää, yhteiskunnallisen vakauden ylläpitoa. Koska hallinto-oikeudella ei ollut aiempaa omaa visuaalista ilmettä, haettiin uudistuksessa inspiraatiota myös Uudenmaan läänioikeuden merkistä. Vanhan tunnuksen ruusukkeet siirtyivätkin tyyliteltyinä ja modernisoituina hallinto-oikeuden leimaan.

Uudistuksessa luotiin myös runko graafiselle ilmeelle, jota tullaan jatkokehittämään. Uudet tunnukset löytyvät hallinto-oikeuden antamista päätöksistä sekä tuomioistuimen tuottamista muista materiaaleista kuten toimintakertomuksesta ja henkilöstölehdessä. Tulevaisuudessa hallinto-oikeuden päätökset tullaan lähettämään tunnuksin varustelluissa kirjekuorissa.

HELSINGIN
HALLINTO-
OIKEUS

POIMINTOJA JULKAISTUISTA PÄÄTÖKSISTÄ

ISTUNTOOSALI SESSIONSSAL

Toimintakertomusvuonna Helsingin hallinto-oikeus julkaisi kahdeksan päätöstiivistelmää. Lisäksi Finlex-tietokannassa julkaistiin 16 ratkaisua. Julkaistujen päätösten joukossa oli muun muassa asiakirjajulkisuus- ja veroasioita. Alla poimintoja päätöksistä.

YLEN EI TARVITSE LUOVUTTA PANAMA-AINEISTOA VEROHALLINNOLE

Helsingin HAO 30.8.2017 17/0812/6

Helsingin hallinto-oikeus kumosi kolme Verohallinnon kehoitusta, jotka koskevat panamalaisen asianajotoimisto Mossack Fonsecan materiaalin toimittamista. Panama-aineisto käsittää 11,5 miljoonaa dokumenttia ja siihen sisältyy veroparatiisiyhtiöiden perustamista ja hallinnointia koskevia tietoja.

Aineisto luovutettiin alkujaan lähdesuojan turvaamana saksalaiselle Süddeutsche Zeitungille. Tutkivien journalistien kansainvälinen konsortio ICIJ sai aineiston myöhemmin haltuunsa ja myönsi lukuoikeuksia aineiston sisältävään tietokantaansa Ylelle ja yhtiön kahdelle toimittajalle.

Verohallinto kehotti huhtikuussa 2016 antamallaan kolmella päätöksellä Yleä ja sen kahta toimittajaa esittämään ICIJ:ltä saadun aineiston kokonaisuudessaan sekä tausta-aineistot, muun toimituksellisen materiaalin sekä aineistosta ilmenevät tunnistettujen suomalaisten tahojen nimet. Verohallinnon päätökset nojautuivat verotusmenettelylain 19 §:n säännökseen sivullisen erityisestä tiedonantovelvollisuudesta sekä 14 §:n ja 21 §:n säännöksiin aineiston esittämisvelvollisuudesta verotarkastuksessa.

Yle ja kaksi toimittajaa valittivat päätöksistä Helsingin hallinto-oikeuteen.

Elokuussa antamassaan ratkaisussa hallinto-oikeus totesi, että säännösten sanamuodon mukainen velvollisuus luovuttaa tietoja on varsin laaja. Hallinto-oikeus totesi lisäksi, että kyseiset lainkohdat eivät ole olleet perustuslakivaliokunnan arvioitavana.

Hallinto-oikeus huomioi ratkaisussaan perustuslain ja sananvapausslain säännökset sekä Euroopan ihmisoikeussopimuksen ja Euroopan unionin perusoikeuskirjan

määräykset sananvapaudesta ja lähdesuojasta. Näiden yhtenä keskeisenä tarkoituksena on turvata tiedotusvälineiden riippumattomuus ja itsenäisyys muista tahoista ja niiden on katsottava osaltaan suojaavan paitsi aineiston luovuttaneen henkilöllisyyttä, myös tiedotusvälineille luovutetun aineiston käyttöä vain journalistiin tarkoituksiin. Asiassa otettiin huomioon myös hallinnon yleiset oikeusperiaatteet.

Hallinto-oikeus arvioi, että tiedotusvälineiden mahdollisuudet saada käyttöönsä tarpeellista aineistoa voivat vaarantua, jos aineisto velvoitetaan luovuttamaan viranomaisille vastoin tiedotusvälineen ja aineistoa luovuttaneen tahon tahtoa. Asiassa ei myöskään voitu sulkea pois, etteikö Panama-aineiston alkuperäinen luovuttaja voisi käydä materiaalista ilmi.

Hallinto-oikeuden mukaan Ylen ei tarvitse esittää ICIJ:ltä käyttöönsä saamaa aineistoa tai toimituksellista taustamateriaalia Verohallinnolle. Päätöksen mukaan toimittajia ei myöskään voitu velvoittaa luovuttamaan materiaalia, jonka omistus- ja muut oikeudet ovat työnantajalla.

ASUINRAKENNUSTA VOIDAAN KÄYTTÄÄ PERHERYHMÄKOTINA KAUNIAISISSA

Helsingin HAO 13.7.2017 17/0420/5

Kauniaisten kaupunki myönsi tilapäisen rakennusluvan Helsingin Diakonissalaitoksen säätöille. Rakennusluvan mukaan Kauniaisten 5. kaupunginosassa sijaitsevaa asuinrakennusta voidaan käyttää perheryhmäkodin majoitustilana kolmen vuoden ajan. Perheryhmäkoti on tarkoitettu alaikäisten, ilman huoltajaa Suomeen saapuneiden, oleskeluluvan saaneiden turvapaikanhakijoiden asunnoksi. Perheryhmäkodissa asuu 7–9 alaikäistä, aikuisia työntekijöitä on kerrallaan tiloissa 1-2.

Kahdeksan yksityishenkilöä valitti rakennusluvasta Helsingin hallinto-oikeuteen ja vaati rakennuslupapäätöksen kumoamista. Lisäksi valituksessa vaadittiin aloittamisoikeuden kumoamista. Helsingin hallinto-oikeus hylkäsi 11.11.2016 antamallaan välipäätöksellä vaatimuksen täytäntöönpanon kieltämisestä.

Hallinto-oikeuden heinäkuussa antaman pääasiantarkaisun mukaan pienryhmäkotitoiminta on pitkälti alueen kaavassa osoitetun asuinkäytön mukaista. Toiminta poikkeaa

asuinkäytöstä ainoastaan siinä, että rakennuksessa on henkilökuntaa. Hankkeen ei voitu katsoa aiheuttavan haittaa kaavan toteuttamiselle tai alueiden käytölle. Hallinto-oikeuden mukaan tilapäisen rakennusluvan myöntäminen ei myöskään johda vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen tai muutoin aiheuta merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia.

Päätöksessään hallinto-oikeus totesi lisäksi, ettei rakennuksen varatietikkeilla ole sellaista vaikutusta, ettei hanke niiden johdosta täyttäisi ympäristöön sopeutuvuuden vaatimusta. Tuomioistuimen mukaan asiassa ei myöskään ollut perusteita sille, että hanke ei täyttäisi muita maankäyttö- ja rakennuslain 176 §:n 2 momentin mukaisia vaatimuksia.

Rakennuslautakunta oli voinut myöntää haetun tilapäisen rakennusluvan, eikä rakennuslautakunnan päätöstä ollut valituksen johdosta syytä muuttaa.

FINAVIAN TILINTARKASTAJILLE MÄÄRÄTYT SEURAAMUKSET PYSYVÄT VOIMASSA

Helsingin HAO 9.3.2017 17/0255/3

Finavian tilintarkastukset vuosien 2010, 2011 ja 2012 tilintarkastukset suoritettiin kaksi päävastuullista tilintarkastajaa, jotka toimivat kahdessa eri tilintarkastusyhteisössä.

Keskuskauppakamarin tilintarkastuslautakunta (TILA) antoi 15.12.2015 kahdella erillisellä päätöksellä toiselle tilintarkastajalle huomautuksen sekä toiselle varoituksen. TILA:n päätöksen mukaan tilintarkastajien olisi tullut hankkia lisätietoja johdannaissopimuksista. Lisätietojen avulla olisi pystytty selvittämään, ovatko johdannaiset sellaisia, että niissä on suojaavien sopimusten sijaan tai niiden ohella sellaisia instrumentteja, jotka voivat aiheuttaa yhtiölle merkittäviä taloudellisia riskejä. TILA katsoi varoituksen saaneen tilintarkastajan tulleen tietoiseksi vuoden 2012 tilintarkastuksessa siitä, että Finavian johdannaissopimukset eivät ole olleet yksinkertaisia rahoitusinstrumentteja eikä kaikilla Finavian johdannaisilla ole suojattu Finavian korkoriskiä.

Tilintarkastajat valittivat TILA:n päätöksistä Helsingin hallinto-oikeuteen.

Hallinto-oikeus totesi päätöksessään, ettei vuosien 2010 ja 2011 toimintakertomuksista tai tilinpäätösten

liitetiedoista ilmene, että Finaviolla olisi ollut muita kuin suojaavia korkojohdannaisia. Missään tarkasteltujen tilikausien tilinpäätöksistä ei ole kerrottu johdannaisten riskeistä.

Tilikausien 2010 ja 2011 tarkastusta tehdessään tilintarkastajilla käytössä olleista johdannaisraporteista on voinut havaita, että Finaviolla on ollut varsin monenlaisia korkojohdannaisia. Hallinto-oikeus katsoo TILA:n tavoin tilintarkastajien laiminlyöneen velvollisuutensa hankkia riittävä määrä tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä korkojohdannaisiin liittyen.

Hallinto-oikeus kiinnitti erityisesti huomiota koronvaihtosopimusten arvon merkittävyydestä yhtiön taseeseen nähden sekä koronvaihtosopimusten ehdoista tehtyihin havaintoihin. Lisäksi hallinto-oikeus kiinnitti erityistä huomiota siihen, että Finavian rahoituspolitiikan lähtökohta on ollut johdannaisten käyttäminen korkoriskiltä suojautumiseen.

Vuoden 2012 tilintarkastuksen osalta hallinto-oikeus katsoi, että muun muassa ulkopuolisten selvitysten perusteella varoituksen saaneella tilintarkastajalla olisi ollut perusteita kyseenalaistaa johdannaisten käsittely, ja hänen olisi tullut ottaa omasta aloitteestaan asia esille Finavian johdon kanssa.

Hallinto-oikeuden mukaan TILA:lla oli ollut tilintarkastuslain 49 §:n mukainen peruste seuraamusten määräämiseen.

SARVILINNA VOITIIN VALITA HELSINGIN KANSLIAPÄÄLLIKÖKSI

Helsingin HAO 19.5.2017 17/0384/2

Helsingin kansliapäällikön virka oli haettavana 6.7.-8.8.2016. Virkaa haki 23 henkilöä, joista osa valittiin haastatteluihin ja psykologisiin henkilöarvioihin. Näiden sekä työkokemuksen ja koulutuksen perusteella Helsingin kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle Sami Sarvilinnaa kansliapäällikön virkaan parhaiten soveltuvana. Kaupunginvaltuusto päätti suljetun lippuäänestyksen jälkeen valita Sarvilinnan kansliapäälliköksi lokakuussa 2016.

Neljä helsinkiläistä henkilöä valittiin kaupunginvaltuuston päätöksestä Helsingin hallinto-oikeuteen. Valituksessa katsottiin kaksi naispuolista hakijaa Sarvilinnaa ansioituneemmiksi ja vaadittiin kaupunginvaltuuston päätöstä kumottavaksi.

Päätöksessään hallinto-oikeus totesi, että valtuuston jäsenillä on ollut mahdollisuus tutustua hakijoiden hakemusiakirjoihin. Hallinto-oikeuden mukaan valtuusto on voinut ratkaista asian käytettävissään olleiden tietojen perusteella. Virantäytön perustelut voitiin esittää vasta muutoksenhakuvaiheessa hallinto-oikeudessa, koska päätöksentekomenettelynä on ollut monijäsenisen kunnallisen toimielimen suorittama vaali. Kaupunginvaltuuston päätöstä ei ole syytä kumota valmistelun tai perusteluiden puutteellisuuden johdosta.

Hallinto-oikeus ratkaisi myös ansiovertailuun ja tasa-arvoon liittyvät kysymykset. Päätöksessään hallinto-oikeus totesi, että kaikki valituksessa mainitut hakijat täyttivät viran kelpoisuusvaatimukset ja heillä on pitkä työkokemus julkishallinnon vaativissa tehtävissä. Työ- ja johtamiskokemuksen pituudelle ei kuitenkaan ole sellaisenaan annettava ratkaisevaa painoarvoa tilanteessa, jossa hakijoilla on sitä merkittävässä määrin. Valintaa tehtäessä on voitu painottaa Sarvilinnan henkilökohtaisia ominaisuuksia, jotka ovat käyneet ilmi haastattelusta, psykologisesta henkilöarvioinnista ja hänen aikaisemmasta työskentelystään Helsingin kaupungin palveluksessa. Saadun selvityksen perusteella Sarvilinnaa on voitu pitää kahta muuta hakijaa soveltuvampana virkaan. Valtuuston päätös ei rikkinut naisten ja miesten tasa-arvosta annetun lain syrjintäkieltoa koskevia säännöksiä, eikä se ollut perustuslain yleisten virkanimitysperusteiden vastainen.

KONESALIPALVELUN MYYNTIIN TULI SOVELTAA OSTAJAN SIIJOITTAUTUMISVALTIOON PERUSTUVAA MYYNTIMAASÄÄNNÖSTÄ

Helsingin HAO 27.10.2017 17/0976/1

Yhtiö tarjoaa palvelua, jossa asiakkaat voivat sijoittaa servereitä konesaleihin. Yhtiön myymään konesalipalveluun kuuluu lukittavalla ovella varustettu laitekaappi, tarvittava sähkö ja servereiden toiminnan kannalta optimaalinen käyttöympäristö. Laitekaapit on pultattu lattiaan kiinni. Konesalit on varustettu tarvittavilla tietoliikenneyhteyksillä, ja mm. kosteus ja lämpötila on tarkkaan säädelty palvelemaan servereiden käyttötarkoitusta. Käyttöympäristöön liittyviin palveluihin kuuluu mm. laittilan lämpötilan ja kosteuden havainnointi, jäähdytys kaukokylmäverkon energialla, sähkön syötön

katkosten havainnointi, automaattinen varavoima mahdollisissa katkostilanteissa, savuilmatisimet laitekaapeissa mahdollisten laitepalojen havainnoimiseksi, sammutusjärjestelmä sekä tallentava sähköinen kulunvalvonta valvontakameroineen. Lisäksi yhtiö hoitaa yleissiivouksen ja lamppujen vaihdon. Asiakkaalla ei ole omaa avainta laitekaapilleen, vaan tilassa on ympärivuorokautinen vahtimestaripalvelu. Yhtiö ja asiakas sopivat erikseen laitekaapin vuokrauksesta ja kulutuksen mukaan laskutettavasta sähköstä.

Verohallinto lausui ennakkoratkaisussaan, että palvelukokonaisuudessa oli kyse arvonlisäverolain 67 § mukaisesta kiinteistöön kohdistuvasta palvelun myynnistä. Yhtiö valittiin asiasta Helsingin hallinto-oikeuteen ja vaati ennakkoratkaisun kumoamista. Yhtiön mukaan myynti tulisi katsoa arvonlisäverolain 65 §:n mukaisen myyntimaasäännöksen mukaiseksi.

Arvonlisäverolain 67 §:ää sovellettaessa palvelu on myyty Suomessa, jos kiinteistö sijaitsee täällä. Arvonlisäverolain 65 §:ää sovellettaessa puolestaan ratkaisevaa on se, onko palvelun ostaja sijoittautunut säännöksessä tarkoitettulla tavalla Suomeen.

Hallinto-oikeus katsoi, että vaikka servereille tarkoitettut laitekaapit on pultattu lattiaan, ne voidaan siirtää tuhoamatta tai muuttamatta rakennusta tai rakennelmaa yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä annetun direktiivin 2006/112/EY täytäntöönpanotoimenpiteistä annetun neuvoston täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 282/2011 (täytäntöönpanoasetus) 13 b artiklan d kohdassa tarkoitettulla tavalla. Laitekaapit eivät siten ole täytäntöönpanoasetuksessa tarkoitettua kiinteää omaisuutta.

Yhtiön asiakas ei myöskään saa hallintaa mihinkään konesalin muodostavan rakennuksen osaan vaan mahdollisuuden käyttää konesalissa sijaitsevaa laitekaappia optimaalisissa olosuhteissa. Hallinto-oikeuden mukaan yhtiö myi asiakkailleen näiden servereiden sijoittamiseen liittyvän konesalipalveluksi nimetyn palvelukokonaisuuden, jossa pääasiallisena suorituksena on servereiden toiminnan kannalta parhaan mahdollisen käyttöympäristön tarjoaminen asiakkaiden käyttöön.

Hallinto-oikeuden mukaan ennakkoratkaisuhakemuksessa kuvattua kokonaispalvelua ei ollut pidettävä kiinteistöön liittyvänä palveluna. Kyseisen palvelun myyntiin tuli siten soveltaa arvonlisäverolain 65 §:n mukaista myyntimaasäännöstä.

YHTIÖN TAPPIOILLINEN TOIMINTA PERUSTEENA SIIRTOHINNOITTELUOIKAISUILLE

Helsingin HAO 29.12.2017 17/0979/4

Suomalainen yhtiö on ollut kansainvälisen konsernin Suomessa toimiva markkinointi- ja myyntiyhtiö, joka on ostanut tuotteet konsernin sisäisiltä sopimusvalmistajilta. Yhtiön toiminta on vuotta 2008 lukuun ottamatta ollut tappiollista vuosina 2003 - 2011. Yhtiön kertyneiden tappioiden määrä on ollut merkittävä sen liikevaihto huomioon ottaen, kun taas konsernissa toiminta on ollut vuosittain voitollista. Yhtiö on jatkanut tappiollista toimintaansa konsernin sisäisellä rahoituksella.

Verotuksen oikaisulautakunta hylkäsi joulukuussa 2015 yhtiön vaatimuksen kumota verovuosilta 2007–2009 verovelvollisen vahingoksi toimitetut verotuksen oikaisut ja yhtiön veroilmoituksesta poikkeamista koskevan päätöksen verovuodelta 2010. Yhtiö valitti oikaisulautakunnan päätöksestä Helsingin hallinto-oikeuteen.

Asiassa oli ensin ratkaistava, onko yhtiön liiketoiminnan tulosta voitu verotusmenettelystä annetun lain 31 §:n 1 momentin perusteella oikaista ottaen huomioon OECD:n siirtohinnoittelua koskevien ohjeiden tappiollisuutta koskevat kohdat ilman, että asiassa on kyse verotusmenettelystä annetun lain 31 §:n tulkinnan laajentamisesta OECD:n siirtohinnoittelua koskevien ohjeiden perusteella.

Yhtiö esitti valituksessaan, että yhtiö on uudelleenluonnehdittu rajatun riskin yhtiöksi, mikä ei ole sallittua. Hallinto-oikeus totesi joulukuussaan antamassaan päätöksessä, että etuyhteyshenkilöiden ja siinä sovittujen ehtojen selvittäminen liiketoimen hinnoittelumiseksi ovat tavanomaisia vaiheita hinnoittelun markkinaehtoperiaatteen mukaisuutta selvittäessä myös huomioiden verotusmenettelystä annetun lain 31 §:n sanamuoto. Asiassa oli siten kyse yhtiön liiketoimintaan liittyvien toimintojen, riskien ja varojen arvioinnista, joka on osa toimintoanalyysia ja joka perustuu OECD:n siirtohinnoitteluohjeiden (2010) kohtiin 1.42.–1.51. Näin ollen hallinto-oikeus katsoi, ettei erilaisten johtopäätösten tekeminen toimintojen, riskien ja varojen jakautumisesta ole liiketoimien uudelleenluonnehdintaa korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisun (KHO 2014:119) tarkoittamalla tavalla. Asiassa ei hallinto-oikeuden käsityksen mukaan ollut kysymys yhtiön uudelleenluonnehdinnasta rajatun riskin yhtiöksi siinä mielessä kuin yhtiö valituksessaan esitti.

Yhtiö esitti, että Verohallinto ei ole kyennyt näyttämään niitä liiketoimia, jotka sen väitteen mukaan eivät olleet

markkinaehtoisia ja kuka on ollut liiketoimien vastapuoli. Verohallinto oli pyytänyt yhtiötä selvittämään konsernin sisäisten liiketoimien hinnoittelua ja sen perusteita liiketoimikohtaisesti. Hallinto-oikeus totesi, että kun yhtiö ei ollut toimittanut liiketoimikohtaisia tietoja konsernin sisäisistä rojalteista ja palvelumaksuista, ei asiassa ole ollut mahdollista arvioida liiketoimikohtaisesti kaikkien konsernin sisäisten liiketoimien markkinaehtoisuutta.

Asiassa oli seuraavana arvioitava, ovatko yhtiön liiketoimet poikenneet siitä, mitä toisistaan riippumattomien osapuolten välillä olisi sovittu ja voidaanko pitkään tappiollisena toimineen yhtiön liiketoiminnan tulosta oikaista verotusmenettelystä annetun lain 31 §:n nojalla. Hallinto-oikeus totesi, että yhtiön jatkuvaa tappiollisuutta ja tehtyjä siirtohinnoitteluoikaisuja tulee tarkastella OECD:n siirtohinnoitteluohjeiden tappiollisia konserniyhtiöitä koskevasta ohjeistuksesta ilmenevien periaatteiden valossa.

Hallinto-oikeuden antaman ratkaisun mukaan yhtiön toimintojen, riskien ja varallisuuden voidaan katsoa olevan tyypillisiä maahantuontia, myyntiä ja jakelutoimintaa harjoittavalle yritykselle. Konsernin sisäisissä liiketoimissa sovellettujen ehtojen markkinaehtoisuutta arvioitaessa yhtiön osalta olennaista on se, että konsernin käyttämä siirtohinnoittelumalli ei ole ottanut lainkaan huomioon yhtiön jatkuvaa tappiollisuutta ja konsernin sisäisten liiketoimien kokonaisuutta, johon oli liittynyt olennaisena piirteenä yhtiön jatkuvan tappiollisuuden rahoittaminen konsernin sisäisellä rahoituksella.

Hallinto-oikeuden antaman ratkaisun mukaan konsernissa sovellettu siirtohinnoittelumalli ei ollut johtanut markkinaehtoiseen lopputulokseen yhtiön osalta. Kun otettiin huomioon yhtiön pitkään jatkunut tappiollisuus, yhtiön toiminnot/riskit/varallisuus, konsernin käyttämä siirtohinnoittelumalli, tappioiden rahoittaminen/kattaminen konsernin sisäisellä rahoituksella sekä konserniyhtiöiden ja vertailukelpoisten yhtiöiden kannattavuutta koskevat selvitykset, kokonaisuutena arvioiden riippumaton myyntitoimintaa harjoittava yhtiö ei yhtiön tilanteessa olisi suostunut jatkamaan tappiollista toimintaa. Yhtiön verotettava tulo oli siten jäänyt pienemmäksi kuin se olisi ollut tilanteessa, jossa liiketoimia olisi suoritettu ainoastaan riippumattomien yhtiöiden välillä. Perusteet verotusmenettelystä annetun lain 31 §:n 1 momentin mukaisille siirtohinnoitteluoikaisuille olivat siten olleet olemassa. Hallinto-oikeus hylkäsi yhtiön valituksen.

LAUSUNNOT JA ASIAANTUNTIJAKUULEMISET TILASTOT

LAUSUNNOT JA ASiantuntijakuulemiset

EDUSKUNNAN HALLINTOVALIOKUNTA

- Kirjallinen asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle maakuntien perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi sekä Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan ilmoituksesta
- Kirjallinen asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi valtion virkamieslain muuttamisesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi
- Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä, rahanpesun selvittelykeskuksesta sekä eräiksi niihin liittyviksi laeiksi
- Asiantuntijakuuleminen ja kirjallinen asiantuntijalausunto talousarvioesityksestä omaa toimialaa ja oikeusministeriön hallinnonalaa koskevin osin
- Asiantuntijakuuleminen ja kirjallinen asiantuntijalausunto koskien Valtioneuvoston selontekoa julkisen talouden suunnitelmasta

EDUSKUNNAN KUNTA- JA TERVEYSJAOSTO

- Asiantuntijakuuleminen hallituksen esityksestä eduskunnalle koskien valtion talousarviota vuodelle 2018

EDUSKUNNAN LAKIVALIOKUNTA

- Asiantuntijakuuleminen ja kirjallinen asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle yhdistelmärangaistusta koskevaksi lainsäädännöksi
- Asiantuntijakuuleminen ja kirjallinen asiantuntijalausunto talousarvioesityksestä omaa toimialaa ja oikeusministeriön hallinnonalaa koskevin osin
- Asiantuntijakuuleminen koskien Valtioneuvoston selontekoa julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2018-2021

EDUSKUNNAN PERUSTUSLAKIVALIOKUNTA

- Kirjallinen asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle maakuntien perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi, Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan ilmoituksesta sekä hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi asiakkaan valinnanvapaudesta sosiaali- ja terveydenhuollossa sekä valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain 2 §:n muuttamisesta

EDUSKUNNAN SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNTA

- Kirjallinen asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi asiakkaan valinnanvapaudesta sosiaali- ja terveydenhuollossa sekä valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain 2 §:n muuttamisesta

OIKEUSMINISTERIÖ

- Lausunto arviomuistioista liittyen julkisista kuulutuksista annetun lain uudistamistarpeisiin
- Lausunto tuomioistuinviraston perustamisesta
- Lausunto yleisen tietosuojasetuksen täytäntöönpanotyöryhmän (TATTI) mietinnöstä ja työryhmän ehdotuksesta hallituksen esitykseksi uudeksi tietosuojaiksi
- Lausunto luonnoksesta rangaistusluonteisia hallinnollisia seuraamuksia koskevasta sääntelyn kehittämisestä
- Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi
- Lausunto arviomuistiosta liittyen tuomioistuinten hallinto henkilöstön toimenkuvien kehittämistarpeisiin
- Lausunto luonnoksesta tuomioistuinlaitosten yhteiseksi tehtäväluokitukseksi
- Lausunto luonnoksesta lapsenhuoltolain uudistamiseksi

SISÄMINISTERIÖ

- Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ

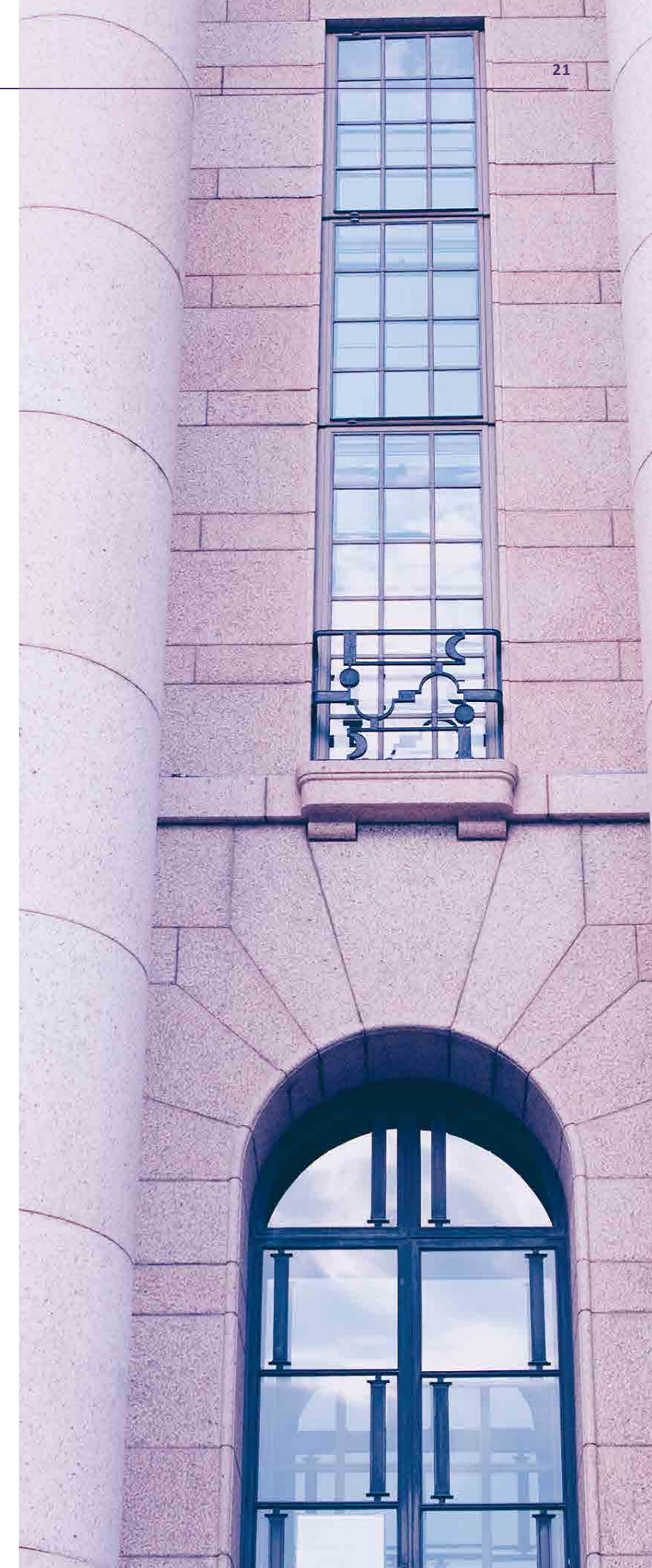
- Lausunto luonnoksesta vammaisuuden perusteella järjestettävistä erityispalveluista ja sosiaalihuoltolain muuttamisesta

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

- Lausunto työryhmän raportista julkisen hallinnon tiedonhallinnan sääntelyn kehittämisestä
- Lausunto hallituksen esityksestä veronkannon, verotuksen toimittamisen ja eräiden seuraamusmaksujen uudistamista koskevaksi lainsäädännöksi

YMPÄRISTÖMINISTERIÖ

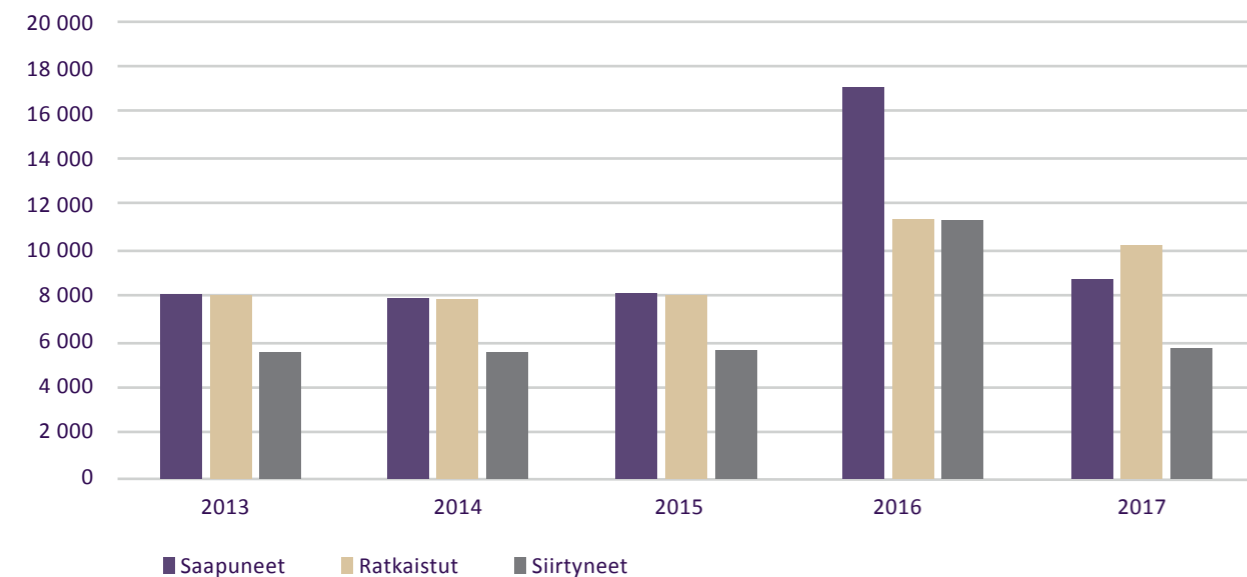
- Lausunto luonnoksesta valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita koskevaksi valtioneuvoston päätökseksi

AVAINLUVUT

VUOSI	2017	2016
SAAPUNEET ASIAT	8 762	17 181
Ennakoarvio	13 990	17 320
RATKAISTUT ASIAT	10 257	11 393
Tavoite	13 410	11 082
VIREILLÄ OLEVAT ASIAT VUODEN LOPUSSA	5 708	11 357
Ennakoarvio	12 435	11 855
SUULLISET KÄSITTELYT	268	161
Tavoite	194	170
KESKIMÄÄRÄINEN KÄSITTELYAIKA (kk)	8	7
Tavoite	9	9
KESKIMÄÄRÄINEN VIREILLÄOLOAIKA 1.1.2018 (kk)	7	4
YLI VUODEN VIREILLÄ OLLEET ASIAT		
Määrä vuoden lopussa	914	299
Tavoite	570	600

ASIAMÄÄRÄT

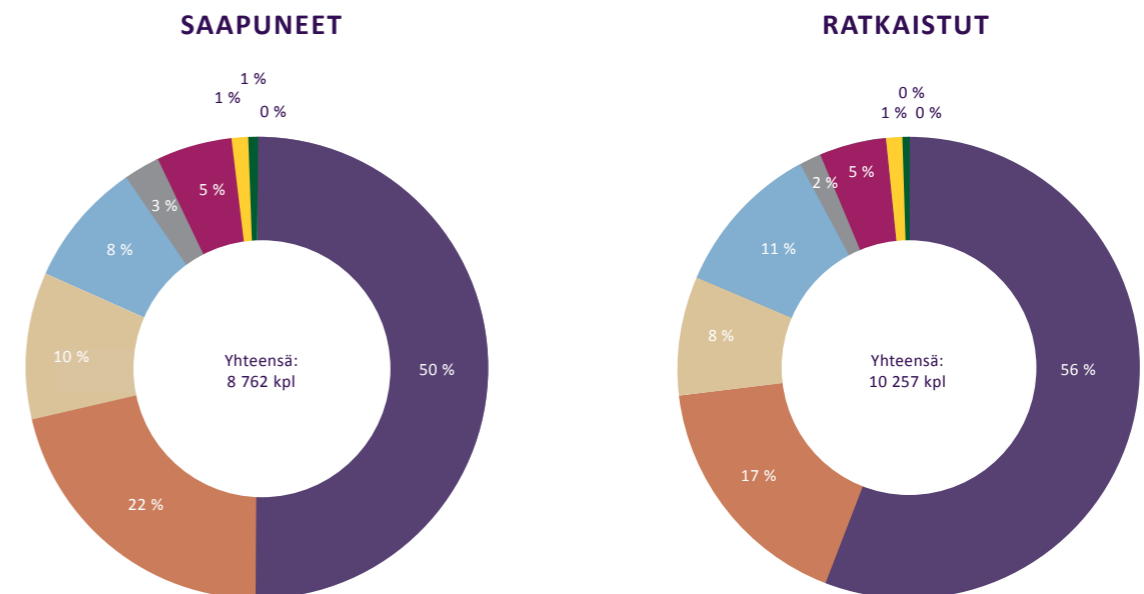

AVAINLUVUT

VUOSI	2017	2016
VAKINAISET VIRAT	140	133
Sovittu htv-määrä	241	154
Toteutunut htv	202	204
TALOUDELLISUUS (euroa)*		
Nettomenot/ratkaistu asia	840	985
Tavoite	804	1062
TUOTTAVUUS*		
Ratkaistut asiat/henkilötyvuodet	89	79
Tavoite	95	74
TOIMINTAMENOT (euroa)		
Palkat	12 630 106	13 373 967
Muut toimintamenot	2 547 633	2 302 533
Toimintamenot yhteensä	15 177 739	15 676 500

*Tuottavuus- ja taloudellisuusluvut on laskettu ns. painotetun työmäärän perusteella, jossa on painokertoimen avulla otettu huomioon asiaryhmien välinen ero työmäärässä.

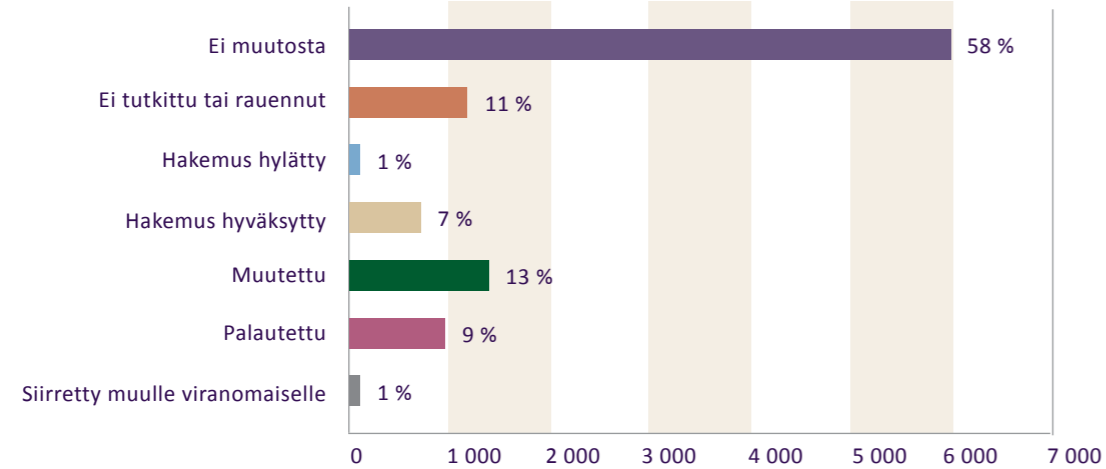
ASIAMÄÄRÄT

PÄÄASIARYHMÄT

■ Ulkomaalaisasiat ■ Sosiaali- ja terveydenhuolto ■ Valtio-oikeus ja yleishallinto ■ Verot ■ Rakentaminen ■ Taloudellinen toiminta
mukaan lukien liikenne- ja viestintäasiat ■ Itsehallinto ■ Ympäristö ■ Muut asiat

RATKAISTUJEN ASIOIDEN LOPPUTULOS

PÄÄTÖSTEN PYSYVYYS

Korkein hallinto-oikeus käsitteli kertomusvuonna yhteensä 3 768 Helsingin hallinto-oikeuden päätöksistä vuonna 2017 tai aiempina vuosina tehtyä valitusta tai valituslupahakemusta. Päätöstä muutettiin tai asia palautettiin uudelleen käsiteltäväksi 9,5 %:ssa käsitellyistä asioista.

TYÖTILASTO 2017

	Vireillä 1.1.2017	Saapunut 2017	Ratkaistu 2017	Vireillä 31.12.2017	Käsittelyaika (kk)
VALTIO-OIKEUS JA YLEISHALLINTO					
Opetus- ja sivistystoimi					
Ammattikorkeakoulut	4	2	4	2	10
Ammattiopetus		4	2	2	5
Muu opetus- ja sivistystoimiasia	1	1	2		9
Perusopetus ja lukio	18	84	46	55	5
Yliopistot ja korkeakoulut	22	45	23	44	9
Turvallisuus, yleinen järjestys ja eräät luvat					
Ampuma-aseasiat	25	40	31	33	12
Arpajais- ja rahankeräysluvat	3		2	1	18
Muu turvallisuutta, yleistä järjestystä ja eräitä lupia koskeva asia	13	7	13	7	12
Palo- ja pelastustoimi sekä väestönsuojelu	10		9	1	13
Todistajansuojelu		1		1	
Työvoima-asiat					
Muu työvoima-asia	19	14	25	9	11
Työsuojelu	8	7	9	6	10
Valtion virkamiehet					
Muu virkamiesoikeusasia	9	1	5	4	15
Palkkaus, työaika ja vuosiloma / valtion virkamiehet	3	4	3	4	24
Virka- ja työsuhde	28	16	29	16	16
Valtio-oikeus					
Kansalaisuusasiat	243	275	256	262	12
Uskonnonvapaus	1		1		20
Yleishallinto-oikeus					
Asiakirjajulkisuus	35	77	51	61	7
Edunpalautus ja vahingonkorvaus		2		2	
Harkinnanvaraiset ja muut valtionosuudet ja -avustukset	12	13	8	17	16
Holhustoimen edunvalvonta	4	9	7	6	9
Maksuvapautus	5		4		12
Muu yleishallintoasia	3	25	12	16	4
Nimiasiat	1	1	1	1	9
Oikeudenkäyntimaksua koskeva valitus	26	48	32	45	8
Oikeusavun myöntäminen, avustajan määrääminen ja palkkio	64	146	187	20	2
Passiasiat	3	5	6	2	7
Tasa-arvoasiat / muut kuin itsehallintoon liittyvät	2	6	1	7	16
Tietosuoja	7	7	8	5	9
Valtion perintö	4	1	4	1	9
Vankeinhoitoa koskevat asiat	7	63	58	12	2
Väestötietoasiat	6	7	4	9	14
Valtio-oikeus ja yleishallinto yhteensä	586	911	843	651	9

	Vireillä 1.1.2017	Saapunut 2017	Ratkaistu 2017	Vireillä 31.12.2017	Käsittelyaika (kk)
ITSEHALLINTO					
Kirkollisasiat					
Muu henkilöstöasia / kirkko	3		1	1	16
Muu kirkollisia	7	8	9	7	14
Palvelussuhde / kirkko	1	2	1	2	15
Kunnallisasiat					
Kunnalliset säännöt ja taksat	3	4	3	4	7
Kunnan talous	3	1	2	3	9
Muu henkilöstöasia / kunnat ja kuntayhtymät	12	9	9	13	19
Muu kunnallisia	52	52	66	38	11
Palkkaus, työaika ja vuosiloma / kunnat ja kuntayhtymät	3	3	2	4	13
Palvelussuhdeturva / kunnat ja kuntayhtymät	15	9	17	7	16
Virkavaali / kunnat ja kuntayhtymät	18	10	10	17	14
Kunnallisvaalit		6	6		3
Itsehallinto yhteensä	117	104	126	96	12
ULKOMAALAISIASIAT					
Ulkomaalaisasiat					
Karkottaminen	85	66	87	64	7
Muukalaispassit ja muut matkustusasiakirjat	89	89	84	83	9
Muut oleskeluluvat	443	759	601	588	8
Muu ulkomaalaisasia	25	47	29	35	8
Oleskeluluvat perheiden yhdistämisen perusteella	257	509	327	432	8
Turvapaikka-asiat	7270	1973	3706	1490	9
Turvapaikka-asiat / nopeutettu käsittely	190	700	729	154	4
Ulkomaalaisen kääntäminen	82	150	130	104	9
Viisumiasiat	13	86	30	68	7
Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmä	0	15	19	4	7
Ulkomaalaisasiat yhteensä	8454	4394	5742	3022	8
RAKENTAMINEN					
Kiinteistöasiat					
Etuosto-oikeus	1	1	2		5
Maankäyttö- ja rakennusasiat					
Asemakaava	14	53	21	46	8
Kadut ja yleiset alueet	4	15	6	13	5
Lunastaminen kaavan perusteella	3			3	
Lunastusasiat		1		1	
Maakuntakaava		11		11	
Maisematyöluva	1	2	1	2	28
Muu maankäyttö- ja rakennusasia	1	4	3	2	2
Poikkeaminen / maankäyttö- ja rakennusasiat	21	35	26	30	7
Purkamislupa	1	1	1	1	35
Rakennuskielto ja toimenpiderajoitus		2		2	
Rakennuslupa	21	31	30	22	6
Rakennustuotteiden hyväksyntä	1			1	
Rakennusvalvonta	14	24	19	18	7
Ranta-asemakaava	1		1		5
Suunnittelutarveratkaisu	11	23	16	17	8
Toimenpidelupa	9	3	10	2	9
Tonttijako		1		1	
Yhdyskuntateknisten laitteiden sijoittaminen		2			
Yleiskaava	78	8	19	69	10

	Vireillä 1.1.2017	Saapunut 2017	Ratkaistu 2017	Vireillä 31.12.2017	Käsittelyaika (kk)
Tieasiat					
Maantie	3	3	2	4	6
Yksityinen tie		5		5	
Rakentaminen yhteensä	184	225	157	250	8
YMPÄRISTÖ					
Asuntotuotanto ja asuntoasiat					
Arava-asiat		1		1	
Muu asuntoasia	1	1	1	1	5
Luonnonsuojelu					
Eläinsuojelu	4	10	5	9	6
Luonnonsuojelulain mukaiset asiat / paitsi Natura 2000 -verkosto	5	2	5	2	9
Maa-ainesasiat	37	2	5	34	9
Vesitalous					
Vesihuoltolain mukainen asia	16	9	12	13	13
Ympäristönsuojelu					
Järjestetty jätteenkuljetus		3		3	
Jättemaksut	2		2		3
Maasto- ja vesiliikenne	1		1		12
Muu jätelain mukainen asia	0	6	1	6	6
Päästökauppalaan mukaiset asiat		2		2	
Terveysvalvonta	1	7	3	5	3
Ympäristönsuojelulain mukainen valvonta ja hallintopakko		1		1	
Ympäristö yhteensä	67	44	35	77	9
SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLTO					
Lääkeasiat ja apteekkilaitos					
Apteekkiasiat	2	4	5	1	6
Lääkkeiden myyntilupa ja hintavalvonta	5	5	6	4	5
Muu lääkeasia	1		1		11
Sosiaaliasiat					
Erityinen huolenpito	1	5	2	4	5
Huostaanotto ja sijaishuoltoon sijoittaminen	95	287	265	117	6
Huostassapidon lopettaminen	5	26	18	13	7
Kehitysvammaisten erityishuolto	4	27	24	7	3
Kiireellinen sijoitus ja sen jatkaminen	43	106	109	40	6
Lasten päivähoidon järjestäminen	1	2	3		6
Lastensuojelukustannusten korvaaminen	15	13	14	13	11
Lupa lapsen tutkimiseen	1		1		1
Muu rajoitus sijaishuollossa	3	12	9	5	5
Muu sosiaaliasia	8	11	14	5	7
Muu sosiaalihuollon kustannusten korvaaminen	7	3	10		10
Muut lastensuojeluasiat	25	54	56	24	5
Omaishoidon tuki	15	52	36	31	6
Päihdehuolto		1		1	
Sosiaalihuollon asiakasmaksut	4	17	12	7	9
Toimeentulotuen myöntäminen	112	25	111		6
Toimeentulotuen myöntäminen / Kela		118	37	69	5
Toimeentulotuen myöntäminen / Kunnat		208	122	107	6
Toimeentulotuen takaisinperintä	4	14	3	15	12
Vammaispalvelu	70	154	184	39	4
Yhteydenpidon rajoittaminen	28	95	70	53	5

	Vireillä 1.1.2017	Saapunut 2017	Ratkaistu 2017	Vireillä 31.12.2017	Käsittelyaika (kk)
Terveydenhuolto ja sairaanhoito					
Elintarvikevalvonta		2	2		6
Hoitoon määrääminen mielenterveysasiassa	98	589	599	87	2
Itsemääräämisoikeuden rajoittaminen mielenterveysasiassa	2	20	17	5	3
Muu mielenterveysasia		4	2	2	3
Muu terveydenhuolto- ja sairaanhoitoasia	1	2	2	1	4
Terveydenhuollon asiakasmaksut	2	2	2	2	9
Terveydenhuollon ja sairaanhoitotoimen harjoittaminen	4	19	11	12	5
Terveydenhuollon kustannusten korvaaminen	15	10	17	8	11
Sosiaali- ja terveydenhuolto yhteensä	571	1887	1764	672	4
TALOUDELLINEN TOIMINTA MUKAAN LUKIEN LIIKENNE- JA VIESTINTÄASIAT					
Elinkeinoasiat					
Julkiset hankinnat		1		1	
Kiinteistöjen ja asuntojen välitys		1		1	
Kirjanpitolainsäädännön soveltaminen	6	7	6	7	13
Kuluttajansuoja		3	2	1	1
Majoitus- ja ravitsemisliikkeet, anniskelulupa-asiat sekä alkoholin vähittäismyynti		1	1		1
Muu elinkeinoasia	8	8	12	4	7
Rahoitusmarkkinoiden valvonta	1	2	2	1	3
Räjähdyksineet ja palavat nesteet	2	2	3	1	9
Sähkömarkkinat	2	1	1	2	11
Sähköturvallisuus		2		2	
Vakuutustoiminta		3		3	
Liikenne ja viestintä					
Ajo- ja vesikulkuneuvojen katsastus ja rekisteröinti	4	4	4	4	14
Ajokortti, ajo-oikeus ja ammattiajolupa	28	187	169	42	3
Ajoneuvojen siirtämistä koskeva maksu	19	23	27	16	7
Ammattimainen moottoriajoneuvoliikenne	14	15	21	8	10
Autokoulu	1		1		8
Joukkoliikenteen tarkastusmaksut	7	10	9	7	8
Liikennevakuutusmaksu		27	5	21	15
Liikennevakuutusmaksua vastaava hyvike	77		62	15	15
Merimiehiä, lentäjiä yms. koskeva asia		2		1	
Muu liikenneasia		1		1	
Pysäköintivirhemaksut	73	143	135	75	7
Rautatieliikenne, merenkulku ja ilmailu	1	5	6		
Tietoliikenne	2	3	3	2	10
Ylikuormamaksut		1	1		10
Maa- ja metsätalous					
Metsästys ja kalastus	2	3	5		9
Muu maa- ja metsätalousasia	1		1		12
Oikeushenkilöt ja teollisoikeudet					
Kauppa- ja yhdistysrekisteriasiat	1		1		11
Mallisuojat ja tavaramerkit		1	1		1
Muu oikeushenkilöihin ja teollisoikeuksiin liittyvä asia		1	1		0
Siviilioikeudelliset oikeushenkilöt		4		4	
Yhtiöoikeudelliset hallintotoimet	2	5	7		8
Taloudellinen toiminta mukaan lukien liikenne- ja viestintäasiat yhteensä	251	466	486	219	7

	Vireillä 1.1.2017	Saapunut 2017	Ratkaistu 2017	Vireillä 31.12.2017	Käsittelyaika (kk)
VEROT					
Ajoneuvoja koskevat verot ja maksut					
Ajoneuvovero	16	18	15	15	9
Autoverovalitukset	58	16	56	18	9
Autoverovalitukset / Trafi		1		1	
Autoverovalitukset / Verohallinto		13	2	10	1
Polttoainemaksu	3	2	1	4	5
Veronhuojennuksia koskevat valitukset	2	1	1	1	12
Arvonlisävero					
Arvonlisäveroa koskevat valitukset	314	131	237	206	14
Arvonlisäverovelvolliseksi rekisteröinti ja ryhmärekisteröinti	9	1	9	2	9
Muu arvonlisäveroa tai vakuutusmaksuveroa koskeva asia	2		2		8
Vakuutusmaksuvero	1		1		5
Verohallinnon ennakkoratkaisu arvonlisäveroasiassa	25	41	38	28	8
Muut verot ja verotusmenettely					
Ennakotieto tai -ratkaisu muussa veroasiassa		1		1	
Jätevero	1		1		13
Muut valtiolle perittävät maksut / mm. maksuperustelakiin perustuvat	11	13	12	12	11
Perintö- ja lahjaverot	29	18	37	9	10
Varainsiirtovero	38	3	34	7	13
Verohallinnon ennakkoratkaisu muussa veroasiassa	5	17	15	7	5
Veronkanto	4	1	3	2	15
Verotukseen liittyvä laiminlyöntimaksu	4	2	4	2	11
Verotusmenettely	2		2		15
Tulo- ja varallisuusvero					
Elinkeinotulon verotus	65	87	62	87	12
Ennakkoperintä ja työnantajan sosiaaliturvamaksu	11	24	17	17	8
Ennakkopidätyksen ja ennakonkannon muuttaminen	6	4	6	3	6
Henkilökohtaisen tulon verotus	269	152	274	138	13
Kansainvälinen verotus	47	26	39	26	15
Kiinteistövero	30	20	30	19	12
Lähdeverot	9	6	9	5	17
Muu tulon tai varallisuuden perusteella kannettavaa veroa tai maksua koskeva asia	3	1	3	1	14
Siirtohinnoittelu	10	11	8	15	21
Verohallinnon ennakkoratkaisu tuloveroasiassa	29	40	48	21	6
Verohallinnon ennakkotieto tai -ratkaisu tulo- ja varallisuusveroasiassa	2		2		6
Valmisteverot ja tulliasiat					
Ennakkoratkaisut valmistevero- ja tulliasioissa	1	1	2		6
Muu tulliasia	1		1		13
Tullausvalitukset	35	22	34	20	11
Tullinimikkeet		1	1		2
Tullin suorittama valvonta / mm. EU-tuet	0	2	5		7
Valmisteverot	84	49	92	41	15
Verot yhteensä	1126	725	1103	718	12

	Vireillä 1.1.2017	Saapunut 2017	Ratkaistu 2017	Vireillä 31.12.2017	Käsittelyaika (kk)
MUUT ASIAT					
Eläkeasiat					
Eläkeasiat	1	3	1	3	17
Muut asiat		3			
Muut asiat yhteensä	1	6	1	3	17
Kaikki asiat yhteensä	11357	8762	10257	5708	8
Muutos edelliseen vuoteen nähden	102%	-49%	-10%	-50%	10%

